

Sygn. akt II CSK 296/17

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa T. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością z siedzibą w G. przeciwko W. Spółce z ograniczoną
odpowiedzialnością
z siedzibą w Ż.
o uchylenie uchwały,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 9 grudnia 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odrzuca skargę;

**2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1800 (tysiąc
osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Roszczenie dochodzone przed sądem może mieć charakter majątkowy albo niemajątkowy. Zarówno w orzecznictwie, jak i literaturze podkreśla się, że żądanie ma charakter majątkowy wtedy, gdy zmierza do realizacji prawa lub uprawnienia mającego bezpośredni wpływ na stosunki majątkowe stron. Decyduje zatem o tym ściśle powiązanie zasadniczego przedmiotu rozstrzygnięcia z mieniem skarżącego, bezpośredni wpływ rozstrzygnięcia na jego stan majątkowy, majątkowy charakter dobra, które zdaniem skarżącego zostało naruszone i którego ochrony

się domaga (tak np. Sąd Najwyższy w wyroku z 9 lipca 2009 r., II PK 240/08, niepubl.).

Do roszczeń niemajątkowych należą te, które zmierzają do ochrony praw niemajątkowych, tj. takich, których przedmiotem nie są dobra materialne. W konsekwencji o majątkowym lub niemajątkowym charakterze roszczenia decyduje w takim samym stopniu jego treść, jak i podstawa faktyczna określająca dobro tym roszczeniem chronione. Może bowiem być tak, że roszczenie o pewnej treści, w zależności od określenia dobra chronionego (interes ekonomiczny lub dobro niematerialne, np. dobro osobiste) może być roszczeniem majątkowym lub niemajątkowym.

W uchwale z 10 maja 2011 r., zasadzie prawnej, III CZP 126/10 (OSNC 2011, nr 11, poz. 117) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przy określaniu charakteru uchwały organu spółdzielni (jako majątkowej lub niemajątkowej) decydujące znaczenie należy przypisywać „kryterium przedmiotu uchwały, pozwalającemu na określenie, jakie prawa i interesy – o charakterze majątkowym lub niemajątkowym – podlegają ochronie prawnej w danym postępowaniu”. Chodzi mianowicie o to, czy żądanie uchylenia kwestionowanej uchwały (jej prawnej eliminacji), ma prowadzić do ochrony majątkowego czy niemajątkowego (zindywidualizowanego) interesu powoda lub pozwanego. Sąd Najwyższy uchwale tej nadał moc zasady prawnej co, zgodnie z art. 62 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. - o Sądzie Najwyższym (jedn. tekst Dz.U. z 2013 r., poz. 499) oznacza związanie jej treścią wszystkich składów orzekających.

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Niniejsza sprawa o uchylenie uchwały organu spółki ma niewątpliwie charakter majątkowy. W pozwie wartość przedmiotu sporu określona została przez powoda na 18 000 zł. W sprawie nie doszło do sprawdzenia, czy wartość ta została oznaczona rzetelnie ani przez sąd z urzędu (art. 25 § 1 k.p.c.), ani z inicjatywy pozwanego (art. 25 § 2 k.p.c.). Także w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia została przez powoda określona na 18 000 zł, co znajdowało oparcie w art. 368 § 2

k.p.c. Stosownie do tego przepisu w sprawach majątkowych wartość przedmiotu zaskarżenia podana w apelacji może być oznaczona na kwotę wyższą od wartości przedmiotu sporu wskazanej w pozwie jedynie wtedy, gdy powód rozszerzył powództwo lub sąd orzekł ponad żądanie.

W niniejszej sprawie w skardze kasacyjnej pozwany określił wartość przedmiotu zaskarżenia inaczej niż w pozwie i apelacji, a mianowicie na 216 000 zł, a zatem sprzecznie z art. 368 § 2 k.p.c. oraz art. 368 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

Art. 368 § 2 k.p.c. w zdaniu trzecim przewiduje, że w sprawach o prawa majątkowe przepisy art. 19 - 24 i 25 § 1 k.p.c. stosuje się odpowiednio do określenia wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym, a przez art. 398²¹ k.p.c. także w postępowaniu kasacyjnym. Oznacza to, że zarówno sąd drugiej instancji, jak również Sąd Najwyższy w ramach badania warunków formalnych skargi kasacyjnej może sprawdzić wartość przedmiotu zaskarżenia podaną w środku zaskarżenia, czy jest ona zgodna z zasadami jej ustalenia zawartymi w art. 19 - 24 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 6 czerwca 1997 r., II CKN 47/97, OSNC 1997, nr 11, poz. 180; z 20 czerwca 1997 r. II CKN 245/97, nie publ.; z 26 czerwca 1997 r. I CKN 156/97, nie publ., z 9 lipca 1997 r., II CKN 257/97, nie publ.). Badanie wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w skardze kasacyjnej ma jednak na celu wyłącznie sprawdzenie, czy skarga kasacyjna w sprawie jest dopuszczalna ze względu na minimalną wartość zaskarżenia wymaganą dla złożenia tego środka zaskarżenia według art. 398² § 1 k.p.c. Badanie w tym zakresie nie może być utożsamiane ze sprawdzeniem wartości przedmiotu sporu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 1997 r., III CKN 71/97, nie publ. oraz z 15 stycznia 1998 r., I CZ 19/97, nie publ.), do którego powinno dojść odpowiednio wcześniej.

Określając w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia na 216 000 zł pozwany podał, że kwota ta została obliczona na podstawie art. 22 k.p.c., gdyż sprawa dotyczy świadczeń powtarzających się, a mianowicie wynagrodzenia prezesa zarządu pozwanej spółki ustalonego w umowie na 18 000 zł, które to wynagrodzenie spółka będzie świadczyć co miesiąc.

Powyższe stanowisko pozwanego można by zaakceptować, gdyby niniejsza sprawa była sprawą o zapłatę wynagrodzenia ze stosunku zatrudnienia. W takim przypadku świadczenie będące przedmiotem sporu można by uważać za powtarzające się w rozumieniu art. 22 k.p.c. Tymczasem jest to sprawa o uchylenie uchwały organu spółki. Wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie o takim przedmiocie może być liczona miarą tego uszczerbku w majątku spółki, do którego prowadzi podjęcie uchwały o określonej treści. W warunkach gdy spółka wypłaca już prezesowi pewne wynagrodzenie, miarą uszczerbku, jakiego mogłaby doznać przez podwyższenie wynagrodzenia z pewnością nie jest pełna wysokość wynagrodzenia prezesa ustalonego kwestionowaną uchwałą. Z pewnością też art. 22 k.p.c. - z odwołaniem się do którego pozwany oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej - w sprawie o podanym wyżej przedmiocie nie może być wprost zastosowany, a skoro w dwóch instancjach sądowych wartość przedmiotu sporu i zaskarżenia była w tej sprawie identyfikowana na kwotę 18 000 zł, czemu nie oponowały strony, to nie ma powodu, by skardze kasacyjnej wartość tę postrzegać inaczej.

Skoro wartość przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie jest niższa niż próg decydujący o dopuszczalności skargi kasacyjnej, to na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. orzeczono jak w pkt 1 sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono stosownie do art. 98 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1804 ze zm.), orzeczono jak w postanowieniu.